

Orālo antikoagulantu ietekme uz dzīves kvalitātes novērtējumu saistībā ar veselību

*Baiba Luriņa¹, Ketija Apsīte², Andris Tupahins²,
Diāna Stoldere², Vladimirs Voicehovskis¹, Tarass Ivašenko¹,
Oskars Kalējs¹, Aivars Lejnietis¹*

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹ Iekšējīgo slimību katedra

² Medicīnas fakultāte

Ievads. Augsta riska ātriju fibrilācija ir stāvoklis, kura adekvātai terapijai un trombožu riska mazināšanai ir nepieciešama regulāra antikoagulantu lietošana. Antikoagulantu veidi atšķiras gan ar iespējamo komplikāciju risku, gan lietošanas režīmiem un nepieciešamām ikdienas, piemēram, diētas, modifikācijām. Šāda veida atšķirības ietekmē cilvēka ikdienu un potenciāli izmaina tā subjektīvo skatījumu uz dzīves kvalitātes novērtējumu saistībā ar veselību.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījuma mērķis bija noskaidrot, kā dzīves kvalitāti ietekmē orālo antikoagulantu lietošana pacientiem ar augsta riska nevalvulāru ātriju fibrilāciju. Prospektīvs šķērsgriezuma pētījums veikts, iekļaujot pacientus, kuri atbilda augsta riska nevalvulāras ātriju fibrilācijas definīcijai to stacionēšanās laikā. Pēc piekrišanas formas parakstīšanas pacientiem mutiskā intervijā tika lūgts atbildēt uz demogrāfiskiem jautājumiem par lietotajiem medikamentiem, slimību anamnēzi, kā arī aizpildīt standartizētas pašnovērtējuma anketas SF-36 modificēto variantu, kas iekļāva jautājumus par vispārējo veselību, fizisko funkcionēšanu, fiziskās veselības ietekmi un dzīves kvalitāti, psihisko veselību, sociālo funkcionēšanu, emocionālo stabilitāti un vitalitāti. Iegūtie rezultāti apkopoti un apstrādāti *SPSS Statistics* programmā, veicot aprakstošo analīzi un izmantojot *Kruskall-Wallis* un ANOVA testu.

Rezultāti. No 2016. gada oktobra līdz 2017. gada decembrim 348 pacienti ar augsta riska nevalvulāru ātriju fibrilāciju tika iekļauti pētījumā: 151 (43,5%) vīrietis un 196 (56,5%) sievietes. Vidējais vecums pacientu grupā – 71,3 gadi, vidējais CHA₂DS₂-VASc skaits – 4,4. No septiņiem analizētajiem ar veselību saistītās dzīves kvalitātes novērtēšanas kritērijiem statistiska ticamība starp trim pētītajām grupām tika konstatēta fiziskās funkcionēšanas novērtēšanā (varfarīns – 53,2%; TOAK – 69,4%; nelietotāji – 61,8%; p = 0,002), vitalitātē (varfarīns – 46,8%; TOAK – 54,4%; nelietotāji – 50,0%; p = 0,045), TOAK esot statistiski pārākiem par varfarīna lietotājiem un sociālās funkcionēšanas (varfarīns – 67,9%, TOAK – 77,5%; nelietotāji – 78,2%; p = 0,018) rādītājos starp pacientiem, kuri nelieto orālos antikoagulantus, un varfarīna lietotājiem.

Secinājumi. Orālie antikoagulantu spēji ietekmēt dzīves kvalitāti. Statistiski ticami pārāki par varfarīnu ir tieši orālie antikoagulantu fiziskās funkcionēšanas novērtēšanā (p = 0,002) un vitalitātē (p = 0,045). Varfarīna lietošana statistiski ticami korelēja ar sociālo funkcionēšanas spēju, salīdzinot ar pacientiem, kuri nelietoja orālos antikoagulantus (p = 0,018).